

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

جواهر البلاغه

محسنات معنویة

جلسه ۶۸

استاد رفعتی

تعریف «بدیع»

• در لغت: به معنای آنچه که بدون الگو و مثال قبلی، پدید آمده است.

• در اصطلاح: علمی است که به وسیله آن، وجوه و برتری‌هایی که باعث زیبایی کلام است، شناخته می‌شود و به وسیله این علم، کلام زیباتر می‌گردد (کلامی که قبلاً بلیغ بوده).

محسنات معنویه (التوریة)

توریه یعنی: متکلم، لفظ مفردی می‌گوید و دو معنی از آن اراده می‌کند؛ یک معنای قریب و غیر مقصود و

معنای دوم، بعید و مقصود است.

مثال: و هو الذی یتوفاکم باللیل و یعلم ما جرحتم بالنهار (معنای اول: شکافتن - معنای دوم: گناه کردن).

محسنات معنویه (الاستخدام)

استخدام یعنی: ذکر لفظی که دو معنا دارد و یکی از آنها اراده می‌شود و بعداً ضمیر یا اشاره‌ای به آن برگردانده می‌شود که به معنای دیگر برمی‌گردد؛ یا دو ضمیر به آن برمی‌گردد که هر کدام به یک معنا اشاره دارد.

مثال اول: فمن شهد منکم الشهر فلیصمه.

مثال دوم: فسقى الغضا و الساکنیه و إن هم - شبهه بین جوانحی و ضلوعی